

Årsplan 2022/2023

Espira Aarkjær barnehage

Innhold

Innhold og oppgaver i barnehagen	5
Barns medvirkning	12
Samarbeid med foreldrene	13
Overganger	14
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	15
Barnehagens fagområder	19
Vedlegg	21

Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!

Espira vil gi barna en fantastisk start på livet! Barnehagen skal i nært samarbeid med hjemmet gi barna en trygg hverdag preget av mestring, lek, læring og glede. Espira består pr. 1.1.2021 av 103 barnehager i omtrent 50 kommuner.

Hva innebærer det at vi er en kunnskapsbarnehage?

Espira Kunnskapsbarnehagen har som visjon å lede utviklingen av fremtidens barnehager. Dette skal vi gjøre ved å drive barnehager med høy kvalitet. Vi tror at en viktig nøkkel til kvalitet i barnehagen er kompetente ansatte som omsetter et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om barn og barndom til god praksis i samspill med barna.

Barnehagens visjon

sol ute
sol inne

Visjonen er en ledestjerne for hvordan barna skal ha det i barnehagen og hva vi ansatte skal gjøre. I Espira skal alle barn møtes med positive holdninger og anerkjennelse, hver dag, av alle ansatte.

Et spennende pedagogisk innhold

I Espira skal alle barn møte voksne som viser omsorg, støtter, engasjerer og inspirerer.

Espiras barnesyn er selve hjertet i Espira-barnehagene og handler om vårt syn på barn og vår rolle som voksne i barnehagen.

Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.

I Espiras pedagogiske arbeid, og i de pedagogiske miljøene, bygger personalet på det barna er opptatt av og interesserte i. Alle barnehager skriver årsplan for det pedagogiske arbeidet. I tillegg synliggjør hver barnehage hvilke prosjekter, temaer og fagområder de jobber med i planer og dokumentasjon av arbeidet.

Felles for alle Espiras barnehager er at de følger Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehageloven gir overordnede bestemmelser for tilbudet, mens rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Mat og måltid

I Espira er vi opptatt av at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Mat og drikke som inntas i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold. Barnehagen har derfor stor påvirkning på barnas matvaner, kosthold og helse.

Dette ansvaret tar vi på alvor og vi har derfor mål om at alle barna i Espira Kunnskapsbarnehagen skal få:

- Alle måltider servert i barnehagen (frokost, lunsj og enkelt ettermiddagsmåltid)
- Tilbud om frukt/grønnsaker/bær til alle måltider
- Måltider med søkelys på god stemning, samtaler og nysgjerrighet på mat/smak

Om barnehagen

Vi setter leken i sentrum ved å tilrettelegge gode og spennende lekemiljø både ute og inne. Vi vektlegger pedagogisk planlegging som ivaretar tid til lek og utvikling av sosial kompetanse. Vi satser på stor fleksibilitet som imøtekommer foreldrenes ulike behov, men til barnets beste. Vi har lekende voksne som deltar i barnas verden og imøtekommer barnas behov og vi ønsker å gi barna mye varme, latter og glede som gjør hverdagen til barna god. Barnehagen ligger 2,5 km fra sentrum og innbyr til gode opplevelser i naturen. Barnehagen vår skal være et godt sted å være for liten og stor, opplevelser, latter og gleder setter spor.

Fakta:

- Åpningstid 06.30-17.00
- 4 avdelinger (aldersdelte) med 65 plasser 0-6 år
- Mauren 0 - 2 år
- Larven 2-3 år
- Marihøna 3 - 4 år
- Sommerfuglen 4 - 6 år
- 2,5 km fra sentrum
- Stort utelekområde
- Grillhytte
- 50 m akebakke
- Egen gymsal
- Basseng
- Flott landlig nærområde med Gapahuk og leirplass
- Skolespira med de største barna
- Spennende turer i nærmiljøet
- Matsservering - 3 måltider, drikke og frukt
- Facebookside/instagram : Espira Aarkjær barnehage, espiraaarkjaer
- Kontaktperson: Styrer Wenche Skoie Gabrielsen
- Mailadresse: styrer.aarkjaer@espira.no

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Innhold og oppgaver i barnehagen

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående. Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Slik arbeider vi med barnehagens verdigrunnlag i praksis:

Vi vil at alle skal bli sett, hørt og føle tilhørighet i vår barnehage. Det skal være et inkluderende fellesskap med verdier og normer som er tilpasset samfunnet vi har i dag. Vi skal ha gjensidig respekt, fremme mangfold uavhengig av religion, kultur og kjønn. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen og vi er miljøbevisste og tar vare på barnehagen vår. Barnas psykiske og fysiske helse skal ivaretas og vi vil være en aktiv barnehage som fremmer trivsel og livsglede med sunt kosthold, fysisk aktivitet og mye humor og glede.

Livsmestring og helse

I rammeplanen står det at barnehagen skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Slik arbeider vi forebyggende og helsefremmende:

Gjennom tidligere prosjekt “Være sammen” og “Våg å se våg å handle” bygger vi felles kompetanse som ivaretar den psykiske helsen til barnet. Lindesnes kommune har også utarbeidet en plan for et godt og trygt barnehagemiljø i Mandal. Varme og grensesettende voksne som støtter barnet i følelsesregulering og gir gode handlingsalternativ. Jenter og gutter skal få like muligheter.

Vi legger stor vekt på det fysiske miljøet for å ha spennende lekemiljø ute og inne. Vi har et flott turområde som gir barna gode friluftsopplevelser. Vi ønsker å ha mye latter og glede i vår barnehage og ser på det som et viktig fundament for et helsefremmende miljø. Et sunt kosthold, ro og hvile er viktig i barnets dagsrytme. Vi samarbeider med andre instanser for å ivareta barn med utfordringer. Vi er også bevisste det psykososiale barnehagemiljø, og vil sikre at barn blir ivaretatt og nulltoleranse for mobbing, utestenging, vold, diskriminering og krenkelser (paragraf 41,42,43 bhg loven)

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen alle disse områdene.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Personalet i barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for omsorg:

-
- Vi jobber ut fra den autoritative voksenstilen hvor vi skal være varme grensesettende voksne i møtet med barnet.
- Barnet skal bli møtt med respekt og anerkjennelse.
- Barnet skal føle seg sett og ivaretatt og det skal være trygge, gode relasjoner mellom barn/barn og voksne/ barn.
- I vår barnehage ønsker vi at barna skal bli tatt vare på med omsorg og varme, et fang og trøst og en trygg havn å komme til. (Trygghets sirkelen)
- Gjennom barnehagetiden skal vi bidra til å utvikle sosial kompetanse (samarbeid, ansvar, selvhverdelse, empati, positiv selvhverdelse, selvkontroll normer, humor) hos barnet som er et viktig grunnleggende fundament for å være gode medmennesker og mestre ulike sosiale miljøer.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

-
- I vår barnehage ønsker vi å tilrettelegge for lek med gode lekemiljøer for barna.
- Vi har mange rom som innbyr til ulik lek. Vi gir barna opplevelser og vi har ulike tema gjennom året som stimulerer til lek. Vi ønsker å være lekende voksne som legger vekt på “tull og tøys” sammen med barna. Det settes av tid til fri-lek ute og inne og lekegrupper styrt av voksne.
- Vi er observatører og veileder barna for å unngå utestenging.
- Lek er en viktig læringsarena og vi vil være tilstedeværende og deltakende voksne som passer på at leken er god, og at alle er med. Turer i skogen/nærområdet gir gode leke-opplevelser.

Barnehagen skal fremme danning

Personalet i barnehagen skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Slik arbeider vi for å fremme danning:

Vi undrer oss sammen og tar barnets perspektiv i kommunikasjonen og speiling. Vi bruker fortsatt barnematerialet i "Være sammen". Filosoferer rundt normer og uskrevne regler sammen med barna. Vi ser enkeltbarnet med respekt og gir anerkjennelse og støtte i deres handlinger. Vi ønsker å bidra til at barnet utvikler kritisk tenkning og etisk vurderingsevne.

Barnehagen skal fremme læring

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser

Slik arbeider vi for å fremme læring:

-
- Tilrettelegger fleksible rom med flere muligheter og materialer som fremmer kreativitet.
- Temaarbeid som gir læring gjennom fag, lek og humor. Anerkjenn barnets nysgjerrighet og lyst til å utforske. Vi bruker de ulike fagområder og sørger for progresjon. Vi vil at barna skal få oppleve mestring på alle alderstrinn.
- Skolespira har et eget tilrettelagt pedagogisk opplegg som de følger gjennom året.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Slik arbeider vi for å fremme vennskap og fellesskap:

-
- Reflekterer over relasjoner mellom barn/barn, voksen/barn. Lekegrupper, fellesarrangementer.
- Observere leken, forebygge utestenging. Sosial kompetanse (samarbeid, ansvar, empati m.m.)
- Kompetente voksne har en bevisst holdning til mobbing/utestenging.
- Kontaktbarometer hvor vi sikrer at alle barna blir sett, og vi har barnas miljøregler på avdelingene.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Slik arbeider vi for å fremme kommunikasjon og språk:

Vi har fokus på hverdagsspråket og et bevisst forhold til kroppsspråk. Personalet skal være gode språklige rollemodeller. Tull og tøys med språk, sang, rim og regler. Bruke konkrete og bilder, visualisering. Lesegrupper, språkgrupper.

Tilrettelegge for tilgjengelig bøker og "ha med bokdag". Rollelek, brettspill. Den gode samtalen, lytte og gi tid. Vi observerer og kartlegger språkutviklingen (Tras ved behov).

Vi er med i et prosjekt som heter Read i regi av Lindesnes kommune. Hovedmålet med dette er å øke leselysten og at barna kal lese hjemme. Read tilbyr egne lesebagger til alle barn fra 4-6 år. Vi har også eget bibliotek på alle avdelinger som et tilbud for hjemlån.

Barns medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Slik arbeider vi for å ivareta barns rett til medvirkning:

Vi ønsker å gi barna tid til frilek, hvor barna velger aktiviteter selv. Fleksible voksne som kan gjøre endringer underveis i dagsplanen ut fra barnas interesse. Gi barn valgmuligheter i hverdagen og ta barna med på planleggingen, medbestemmelsesrett. Ta barna på alvor gjennom samtaler, refleksjon og observasjon.

Samarbeid med foreldrene

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Slik arbeider vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

Det er foreldrene som er de viktigste i barnas liv og vi vil gjøre vårt beste i tiden de er hos oss. Vi ønsker å være imøtekommende og personlig i garderoben med barn og foreldre i levering og henting. Åpen og god dialog i foreldresamarbeidet til barnets beste, gjensidig informasjon er viktig. Foreldremøter, foreldresamtaler og oppstartsamtaler/oppfølgingssamtaler (nye barn) når barnet er ny i barnehagen, eller bytter avdeling. SU (samarbeidsutvalget som består av valgte foreldre og personalet). Foreldresammenkomster (Luciafest, FN-dag, påskefrokost, sommerfest). Spireportalen er et verktøy for kommunikasjon hvor vi kan gi hverandre info og beskjeder. Vi legger vekt på en trygg og god oppstart når barnet begynner i barnehagen i nært samarbeid med foreldre.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi følger Espiras standard for tilvenning i barnehagen. Se vedlegg.

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen omtaler også overganger innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personale når de bytter barnegruppe.

Vi følger Espiras standard for bytte av avdeling. Se vedlegg.

Overgang barnehage og skole

Ifølge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Vi følger Espiras standard for de eldste barna i barnehagen, Skolespirene. Se vedlegg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Ifølge rammeplanen skal barnehagen være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Slik arbeider vi for å sikre gode planleggingsprosesser:

Vi har planleggingsdager, felles fagdager, personalmøter, avdelingsmøter, pedagogmøter og ledermøter. Vi har kurs som sikrer kunnskap og kompetanseløft. Vi er også med i RE komp som skal sikre kompetanseløft i egen barnehage.

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

Vi har et prosjekt gående som heter BLIKK. (Alle Espirabarnehager har dette) Det er en vurdering av egen praksis med blikk innover i vår hverdag i arbeidet med barn. Vi evaluerer vår egen barnehage ut fra kap. 3 i rammeplanen, barnehagens formål og innhold. Hvert 2 år har vi vurdering utenfra (2 pedagoger fra en annen barnehage) som kommer og observerer oss i det daglige arbeidet ut fra punktene i kap. 3 som er: hvordan ivaretar vi barnas behov for omsorg, lek, danning, læring, vennskap og felleskap, og kommunikasjon og språk. Vi evaluerer egen praksis og jobber med forbedring etter undersøkelsen og vurderinger både med BLIKK innover og BLIKK utenfra. Vi vurderer egen praksis gjennom evaluering, refleksjon og medarbeidersamtaler, og på personalmøter/avdelingsmøter. Vi er blitt med i RE komp som er regional kompetanseutvikling i samarbeid med UIA og Lindesnes kommune. RE komp skal sikre pedagogisk utvikling i barnehagen og kvalitet som kan endre praksis.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Rammeplanen sier at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Slik sørger vi for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

De barna som trenger ekstra hjelp og støtte tilrettelegger vi for utfra de behovene barnet trenger, Det kan være organiserte lekegrupper, tegn til tale, dagstavle, språkgrupper ol. Det kan være i samarbeid med andre instanser og ekstra assistent, men det kan også være barn som trenger litt ekstra uten å ha vedtak. Gjennom observasjon, god planlegging på avdeling (samarbeid med foresatte) tilrettelegger vi til barnets beste.

Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis

Ifølge rammeplanen skal barnehagens arbeidsmåter ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna

Espira har egne satsinger for de eldste barna, skolespirene, og for tilvenning av de yngste barna, småspirene.

Småspirene

En trygg start er fundamentet for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen. Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barnets beste står i sentrum for tilvenningstiden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte.

Skolespira

I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

møte

Alle

at

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de yngste barna (Småspirene) i barnehagen:

Vi starter med å jobbe med trygghetssirkelen for å sikre god trygghet som er en forutsetning for læring. Det er viktig å dekke de grunnleggende behov for de minste, som er omsorg, søvn og mat. Vi jobber gradvis med det faglige som vi tilrettelegger etter modning og alder. Det språklige er viktig, så vi bruker pekebøker, lesestunder, sang, musikk, rim og regler. Formidling visuelt med bilder, gode rollemodeller for språkutviklingen. Tur i ulent terreng, sanger/gymtime med fysisk aktivitet. Selvstendighetstrening i påkledning. Barna skal erfare å få kjennskap til forskjellig formingsmateriell, finmotorisk trening og fargelære. Barna skal bli kjent i nærmiljøet og erfare de ulike årstidene og naturen. Vi markerer høytider, undrer oss sammen og utvikler sosial kompetanse i samvær med andre barn og voksne. Hjelp barna til å finne løsninger i konflikter, støtte og veilede. Vi gir barna erfaringer med tall, telle, form og farger, sortering, puttebokser og byggeklosser. Vi legger vekt på kosthold og gir barna erfaringer på ulike smaker på mat frukt og grønt.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de mellomste barna i barnehagen:

De mellomste barna har fått erfare barnehagelivet og har fått en tilknytting til voksne og barn i barnehagen og de grunnleggende behov er dekket. De har gjort seg noen erfaringer, knyttet vennskap og er klare for videre utforskning og læring. De har fått et språk og grov og finmotorikk har vært i utvikling og de mestrer mer. Vi legger vekt på språklæring og bruker mye bøker med tekst, sang rim og regler. Vi leker med språket, bruker eventyr, visualiser og barna deltar i rollespill. Barna er mye på tur i ulent terreng, har gymtimer, balansetrening og kjenner på mestringsfølelsen når de behersker mer. De øver på å bli selvstendige, kle på seg, ta gode valg, smører maten selv. De deltar i matlaging og erfarer ulike smaker og spiser selv. De knytter vennskap og utvikler videre sin sosiale kompetanse i nære relasjoner med voksne/barn. Vi tilrettelegger for rollelek. De trenger støtte i konflikter og voksne som veileder. De deltar i forskerfabrikken og jobber med tall, form og farger, de klipper og tegner. Vi jobber med begrepsforståelse, (stor, liten, lang, kort,) og preposisjoner (under, over, ved siden av) De jobber bevisst med kildesortering, følger med på årstidene og er mye ute i naturen og ser årstidens endringer. De deltar i prosjekter som for eksempel livet i havet og naturen med mer, og behersker å følge de ulike prosessene fra start til slutt. De drar på tur utenfor barnehagen på ulike steder i byen vår som for eksempel brannstasjonen, Buen, biblioteket med mer. De er aktive deltakere i høytider og vi undrer oss sammen, den gode samtalen er viktig og støtte de i følelser og gi de mestringsopplevelser som styrker selvbildet.

Slik arbeider vi for sikre progresjon for de eldste barna (Skolespirene) i barnehagen:

De eldste barna har vært i barnehagen over lang tid og er trygge og har opparbeidet seg en sosial kompetanse som gjør at de behersker hverdagen bedre. De trenger likevel nære voksne og gode varme relasjoner som støtter de. Det skjer mye i kroppene deres og de trenger å utfolde seg og de må ha rom tid og oppgaver som gir mestring, læring og spenning. De har knyttet vennskap og det å ha venner er viktig. De er aktive i språket og bruker det aktivt i samtaler. De bruker mye bøker, sang, musikk, rim og regler. De deltar aktivt i samlinger og trenger gode voksne som lytter. De øver på å vente på tur, bli selvstendige når det gjelder påkledning og ta gode valg og se konsekvenser utfra hvordan de handler. De er aktive i rollelek og behersker lekeregler, men må ha utføring i spennende lekemiljø og gode voksne som støtter de i følelser slik at de lærer å beherske sitt følelsesregister. De går mye på tur og får brukt kroppen aktivt og bevegelse er viktig. De er bevisste på naturens endringer og er opptatt av småkryp og hva naturen byr på. Latter og glede er viktig å det å gode opplevelser sammen og ikke minst å gi de muligheten til å leke. De må oppleve en gruppetilhørighet og jobber sammen med prosjekter i Skolespira og Småspirene. De drar på utflukter sammen og besøker steder i byen vår. De deltar i matlaging og får en bevissthet i forhold til kropp og helse. De deltar i forskerfabrikken og jobber med geometriske former, tall og begreper. De bygger og konstruerer og liker prosjekter. De er bevisste på miljøet og deltar i søppelsortering og lærer å ta vare på jorda vår. De undrer seg sammen og mange gode filosofiske spørsmål. De er opptatt av høytider og deltar aktivt i markeringer som jul, påske, 17 mai, samenes nasjonaldag med mer. Skolespira jobber aktivt med å forberede frem mot skolen og skal sikre at de blir kompetente og selvstendige til det. Det er et eget pedagogisk opplegg som de følger hver uke og de har mange turer og opplevelser sammen.

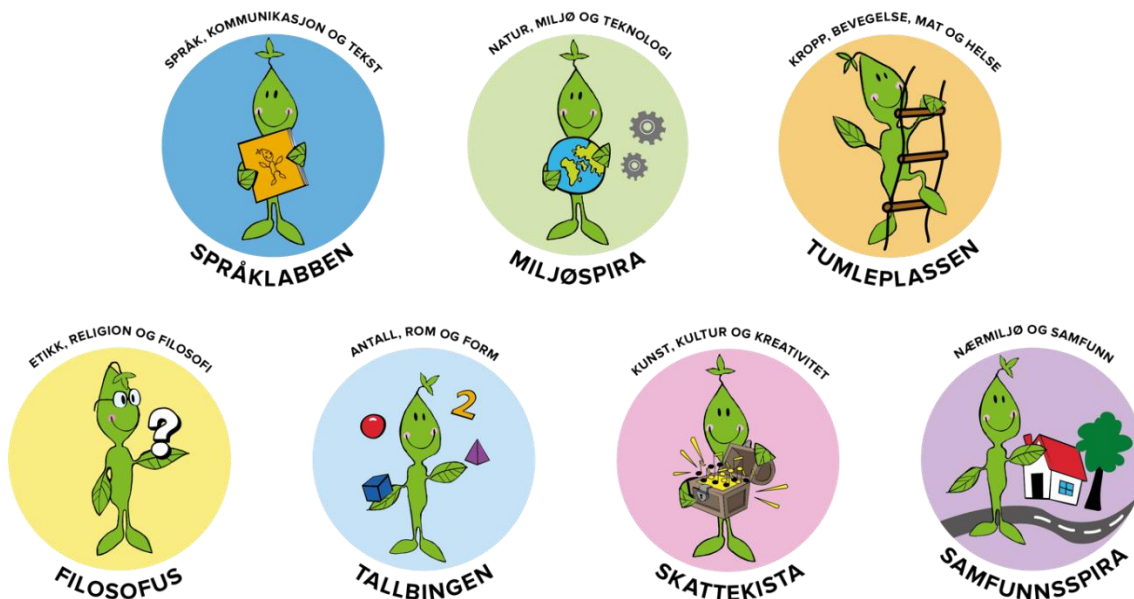

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Ifølge rammeplanen skal barnehagen se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene i rammeplanen tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Spirene

De ulike «Spirene» i Espira representerer alle fagområdene i rammeplanen. I Espira ser vi fagområdene i sammenheng. Vi jobber helhetlig, tverrfaglig og ofte tema- eller prosjektbasert med alle fagområdene.

Espiras satsingsområder

Espira har tre satsingsområder: **Språk, realfag og bevegelse**. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Slik arbeider vi med fagområdene og satsingsområdene i år:

Gjennom pedagogisk planlegging så jobber vi med alle fag både på tvers av avdelinger, og enkeltvis. Det settes opp planer fra avdelingene hver måned hvor vi sikrer at fagområdene blir dekket. Espira har også egne fagkort til tips og ideer til faglige aktiviteter på alle avdelinger. Det skrives fagrapporter hver måned hvor det dokumenteres fra hvert fagområde. (leveres til styret) Det må alle avdelingene gjøre. Vi har også tverrfaglige prosjekter hvor flere fag blir tatt med. Vi har gjennom året flere prosjekter som kan være utfra årstiden, men også spontant og ut fra barnas interesse. Vi har realfagprosjekter (forskerfabrikken) og vi legger også stor vekt på bevegelse og helse når vi legger våre planer. Vi har også ekstra søkelys på språk og er bevisste på hvor viktig språk og kommunikasjon er i det daglige arbeidet med barna.

Vedlegg

Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen

Målsettingen med Småspirestandarden er at alle barn som begynner i Espiras barnehager får en god start i barnehagen. Småspirestandarden omfatter tre faser:

- Før barnet starter i barnehagen
- De første dagene i barnehagen
- Oppfølging av tilvenningsperioden etter 2-8 uker

Småspirestandarden følges av maler for velkomstbrev til foreldre og skjema for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.

Fase 1 - Før barnet begynner i barnehagen

- Foreldre skal få tilbudsbrev i mappe med brosjyremateriell.
- Når plassen er akseptert etableres kontakt med foreldrene.
- Velkomstbrev sendes til foreldrene i god tid før oppstart
- Alle barn skal få tilbud om å besøke barnehagen før oppstart.
- Det skal avholdes et felles foreldremøte eller en foreldresamtale før oppstart, for eksempel tidlig i juni

Fase 2 - De første dagene

- En avtalt kontaktperson tar imot barnet og foreldrene de første dagene, og sørger for at barnet gradvis blir kjent med flere barn og voksne.
- Foreldrene tilbys oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart
- Lengde og tidspunkt for tilvenning skal avtales og justeres i dialog med foreldrene med bakgrunn i barnets behov. Foreldrene skal minimum være til stede sammen med barnet i 3-5 dager.
- Foreldrene tar seg av de daglige rutinene med sitt barn i starten (mat, bleieskift, påkledning osv.) Personalet nærmer seg gradvis.
- Personalet skal være sensitive mot barnets behov og gi barnet den støtten det trenger.
- Personalet skal være imøtekommende.
- Personalet skal sørge for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at barnet blir kjent med mindre grupper av barn om gangen.

Fase 3 - Oppfølging av tilvenningsperioden

- Tilvenningsperioden vil i de fleste tilfeller regnes som avsluttet etter 2-8 uker.
- Personalet skal invitere til løpende dialog og tilbakemeldinger fra foreldrene underveis i tilvenningsperioden.
- Barnehagen skal gjennomføre en oppfølgingssamtale 2-8 uker med foreldrene etter barnets oppstart i barnehagen.

Espiras standard for når barnet bytter avdeling

- Det skal tas en velbegrunnet beslutning, i dialog med foreldrene, om barnets overgang
- Når beslutningen er tatt skal foreldrene få tilbud om en overføringssamtale før oppstart på ny avdeling.
- Barnet skal få tid til å besøke ny avdeling før oppstart.
- Barnets garderobeplass skal være klargjort til barnets første dag på ny avdeling.
- Relevant informasjon om barnet overføres mellom avdelinger.
- Det avtales en kontaktperson for barnet og foreldrene i forbindelse med overgangen.
- Kontaktpersonen støtter barnet i å etablere trygge og gode relasjoner, samt sørger for at foreldrene får nødvendig informasjon i overgangs- perioden.

*Ordet «avdeling» er valgt fordi det er denne måten flest barnehager i Espira organiserer seg på. Standarden gjelder uansett organiseringsform.

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfulle prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i menings-skapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

